

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א

נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד

רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל, ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד

Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת בשלח

אָר

הרחמן הוא יפרנסנו בהיתר ולא באיסור

שמות פרק יג (יז) וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרָעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרֹב הוּא, כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנָּחֵם הָעָם בְּרֹאֲתָם מַלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרַיִמָּה: (יח) וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעָם דָּרָךְ הַמִּדְבָּר יָם סוּף, וְגו': שאלות:

א { והקשה החפץ חיים מדוע הקב"ה לא קיצר הדרך מארץ פלשתים אשר הוא מקום ישוב ולא יצטרך לכלכל ששים ריבא במדבר שמים? ב { עוד יש לשאול הרי אנו מוצאים שעם ישראל כתוצאה מכך שהוליד דרך המדבר התלוננו כמ"ש פט"ו כב וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים וכו' וילוו העם התלוננו על המים, אח"כ פט"ז-ב וילוו כל עדת בניי וכו' התלוננו על הלחם. ואולי היה עדיף לא להביא לידי ניסיון, כאשר בכל בוקר אנו מבקשים אל תביאני לידי ניסיון? ג { אמנם באמת קשה לכאורה כיצד יתכן שהתלוננו תלונות כאלו אחרי שהקב"ה עשה את נסים ונפלאות במצרים וקריעת י"ס? ד { ועוד יותר קשה שחז"ל אמרו זה אליי ואנוהו שהראו באצבע על השכינה וראתה שפחה על הים יותר מיחזקאל בן בוזי הוי אומר הגיעו לדרגת נבואה גבוהה ביותר וכיצד יתכן אח"כ תלונות כאלו? ה { עוד הקשה הגר"ח מדוע חז"ל אמרו ראתה שפחה וכו' הרי מאחר והיא נביאה היה מהראוי לומר ראתה נביאה ולא להשאיר לה תואר שפחה? חוק המרכולים:

נקדים ונאמר לצערנו הנה אנחנו עדים למצב השורר בתקופתנו אשר התאמצו שלוחי דרבנן החרדים לדבר השם לחוקק חוק שמירת השבת בפרהסיה חוק המרכולים כשמו, דבר אשר צריך לבכות עליו שכך עלתה בימינו ובארצנו הקדושה דבר שלא היה בעבר בעם ישראל, כי ידעו כולם כי שבת קודש להשם וגם מי שחלל שבת לא העיז לחלל בפרהסיה, כי גם ההלכה מתייחסת במיוחד לזה שכל המחלל שבת בפרהסיה דינו כגוי לנסך את היין ועוד, זאת ועוד שזו המתנה הנפלאה שהקב"ה נתן רק לעם ישראל ומי שאינו טועם את שמירת השבת לא ראה עונג מימיו, ובפרט שבכל העולם מבינים שחייב להיות יום שבתון בשבוע כי אחרת בני אדם ימוטטו אם יעבדו כל ימיהם בלי מנוחה, אך בארצנו הקדושה המטרה להשיג ריטג לבחירות מקדשת את האמצעים וללבות את הלהבות ולהפריד את הלבבות, מה גם עד כמה טועים בעלי המכולות שיריחו על חשבון שבת מתוך הבנה כי זה הזמן שבני אדם מבלי ומטיילים וממילא צורכים יותר והרווח גדול, דבר זה נובע ברור מחוסר אמונה כי הכל תלוי בקב"ה ואין ההצלחה והכישלון נחלת האדם, ולכן אין ברכה במעשה ידיהם וכל הרווח הולך לטמיון, וכבר התנסו בכך כדוגמת חברת אל על או הקואופ ומגה ועוד רבים איך התמוטטו בגלל חילול השבת ולא חסר דוגמאות להראות שבסופו של דבר במאזן רק מפסידים כי אין הברכה שורה אלא בשמירת השבת הקדושה, ואדרבא היו צריכים כולם לשמוח בביצוע החוק אשר ימנע לכאורה תחרות של הקונים, למרות שבלעדי זה מובטח שהשומר שבת מחללו זוכה ומתברכין מעשה ידי ונוחל הצלחה כאשר נבאר בפרשתנו.

גדול המחטיאו מההורגו:

ובזה נבוא לתירוץ החפץ חיים שהקב"ה רוצה ללמדנו דרך ולא לפנו מוסר שהנה בפני הקב"ה עמדו שני דרכים להוליך את בני ישראל לארץ ישראל אחת קצרה ומיושבת ויש בה להשיג מזון וכלכלה, אך מצד שני יש סיכון שיתחברו עם תושבי המקום ויחשפו למחזות אסורות ועריות ותאוות ואף יאכלו מאכלות אסורות ויושפעו מדרכם של תושבי המקום, ומאידך דרך שניה שהיא במדבר שוממת וארוכה אשר אין בה בני אדם ואין חשש שילמדו הנהגות רעות או יראו מראות אסורות וכדומה, אך מאידך אין שם מזון וכלכלה אלא ההפך יש צמא ואין צמיחה ופריחה וצריך לדאוג לכל המליונים שיצאו ממצרים למזון דרך נס בלבד, והשאלה מה להעדיף, אומר הקב"ה לא נחם דרך ארץ פלשתים כי קרוב למרות שהיא דרך קצרה וקרובה, מפני שאמר אלוקים בראותם מלחמה וישבו מצרימה, הכונה בזה שברגע שיש להם ניסיון בקלות יושפעו מהסביבה והחברה של הפלשתים ויחזרו לסורס הרע כמנהגם במצרים, ולכן כל שיש ספק סכנה לגוף וספק סכנה לנשמה עדיף לסכן את הגוף ולא לסכן את הנשמה כי גדול המחטיאו יותר מההורגו, ועדיף לעשות נסים ונפלאות בכדי לכלכל את כלל ישראל ולא יגיעו לנסיון רוחני המסכן את נשמתם, ואם כן ק"ו לאדם פרטי שעומד בפני ניסיון כזה בהשגת פרנסתו ויש בה חשש לנפשו וסיכון לנשמתו הן שפוגע בשמירת השבת ובתפילה או בלימוד או בצניעות או בישרות וכדומה, ידע האדם שלא זו הפרנסה שצריך להתפרנס כי הרבה דרכים למקום ואין זה אלא ניסיון עבירו ולכן יבטח באחד ואל יפחד שהקב"ה יעשה איתו נסים ונפלאות וישיג פרנסתו בהיתר ולא באיסור כי זה רצון השי"ת.

טעות האדם שתולה הצלחתו ופרנסו במעשיו:

זאת ועוד בכדי להבין את תלונות בניי היות וזה ניסיון קשה לאדם, מפני שהוא טועה מאחר שתפיסת האדם מהשורה שפרנסתו תלויה בחכמתו ומעשיו, והוא חסר אמונה שהכל הוא מאיתו יתברך שהוא הזן ומפרנס לכל מקרני ראמים ועד ביצי כנים, כאשר מלמדת אותו התורה בפרשת המן שקריאתה היא סגולת הפרנסה לאדם, שהקב"ה ציוה למשה אשר יאמר לבני ישראל שהוא יוריד להם את המן, ובלבד שכל אחד יאסוף רק עומר לגולגלת שהוא עשירית האיפה שזה משקל שחייב בהפרשת חלה קילו חמש מאות ושישים גרם לכל נפש ולכן כל אחד יאסוף לפי מספר הנפשות שיש בביתו, ואף גם זאת כל יום יאסוף רק הנצרך לאותו יום ולא יאסוף גם בשביל מחורת, זאת ועוד שביום שיש יוריד כפול גש לשבת בכדי לשמור השבת מחללו, אולם לצערנו היו קטני אמונה אשר אספו כמות יותר גדולה אולי ירצו לאכול יותר מעשירית האיפה, ויש אשר אף שמרו למחרת שאולי מחר יהיה שבייתה ולא ירד מן מהשמים ולא יהיה להם מה לאכול, ויש אשר טעו בחשבון ובטעות אספו פחות, ויש אשר לצערנו חיללו את השבת הראשון שהיה בדור המדבר שהלכו גם בשבת לאסוף את המן מעין אותם טועים שמפגינים נגד חוק המרכולים כמ"ש בהמשך הפרשה (כח) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אֲנִי מֵאֲנִתֶם לְשֹׁמֵר מִצְוֹתַי וְתוֹרָתִי: (כט) רֹאֵי כִּי־יִקְרָא נֶתַן לָכֶם הַשֶּׁבֶת עַל־פֶּן הוּא נֶתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לָחֶם יוֹמִים שְׁבֹלֵי אִישׁ תַּחְתָּיו

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

אֲלֵינָא אִישׁ מִמְקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי: והתוצאה אומרת לנו התורה שהמרבה לא העדיף והממעט לא החסיר ואשר השאיר עד למחרת התלע, ואלו שחיללו שבת לא עלתה בידם, זאת אומרת התורה מלמדת אותנו איך הקב"ה מנהיג את העולם, שאדם טועה וחושב יאסוף יותר ויוסיף שעות עבודה ויגדיל את משכורתו על חשבון התורה והתפילה וכדומה וירויח יותר, אולם מגלה לנו התורה שהמרבה לא העדיף אלא אותו מן שהוסיף יותר ממה שמגיע לו נמס וכשהגיע לבית ראה שיש בידו רק מה שצריך, כך אדם מגדיל הכנסתו ונדמה לו שהוא יעשיר עיניו אך מה עושה הקב"ה מביא לו תקלות וקלקולים ויסורים וכדומה ומוציא ממנו את הכסף בכל מיני צורות ולא נותר בידו אלא את מה שמגיע לו בלבד, ומאידך אם החסיר הקב"ה נותן ברכה במעשיו וממלא את חסרונו ובכל דבר שקונה יש ברכה ומנוצל עד הסוף וכל מכשיר שקונה מוצלח אין קלקולים כיון שיש ברכה. ולכן הוליד הקב"ה דרך המדבר להקנות להם את האמונה והביטחון בקב"ה ואילו בדרך הקצרה הן עדיין היו נשארים באותה דרגה שהיו במצרים, כמ"ש הגר"ח שלמרות שראו נבואה נשארו בדרגה של שפחה כי עדיין זה רק התלהבות ולא קניין בנפשו, ורק לאחר ההרגל וההתמדה בביטחון ואמונה בקב"ה הופך לקניין, וכן מתבאר בגמרא יומא דף ע"א שאלו תלמידיו את רבי שמעון בן יוחי מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה, אמר להם אמשול לכם משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שיש לו בן אחד פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה, ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה, עמד ופסק מזונותיו בכל יום, והיה מקביל פני אביו כל יום, אף ישראל מי שיש לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר שמא לא ירד מן למחר ונמצא כולן מתים ברעב נמצאו כולן מכוונים את לבם לאביהן שבשמים ע"כ. וכן כתב האלשיך הקדוש לבאר פרשת בדרך מוסר בשמות פרק טז פסוק לא בספרו תורת משה.

קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף:

ובזה נבין מאמר חז"ל המבואר בגמרא בפסחים דף ק"ח ע"א אמר רב שיזבי משמיה דרבי אלעזר בן עזריה קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, דכתיב נתן לחם לכל בשר, וסמך ליה לגזר ים סוף לגזרים ע"כ. והקשו המפרשים כיצד יתכן לומר לשון זה על השי"ת, כלום יש דבר שקשה כלפיו היד השם תקצר, ולכן גם כלפי קריעת ים סוף וגם כלפי מזונותיו של אדם כיצד אפשר לומר לשון קשה?

ונלע"ד לבאר שהמטרה חיזוק האמונה:

ונראה לתרץ שכוונת חז"ל לחזק את בני ישראל באמונה, והיינו כעין קריעת ים סוף שכאשר נתבונן במצבם של בני ישראל איך הרגישו בזמן שהיו על הים, מצד אחד היה הים, ומצד שני היו המצרים המאיימים להורגם, ולא רואים בשכל האנושי שום מוצא או פיתרון איך לצאת ממצב הסכנה שעליהם, והנה השי"ת אומר למשה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו ואז תצמח הישועה, ללמדנו כמו שקריעת ים סוף בעיני בני אדם קשה לצאת ממצב הסכנה שהיו ואין לאדם שום פיתרון, כך גם מזונות האדם צריך לדעת שאין בכח האדם לעשות כלום ולא חכמתו ולא כוחו או מרצו יועילו נגד מה שנגזר עליו, **ופעמים** שנראה לאדם שמאותה סחורה בטוח שירויח ובפועל הוא מפסיד, **ופעמים** הפוך חושב שסחורה זו לא כל כך טובה ומרויח הרבה, **ופעמים** שיש עסקים שמזדמנים לו ולא עושה אותן ולא חושב שיצליח בהן, ופתאום רואה כיצד אדם אחר עושה את אותה עיסקה ומצליח הרבה, וכואב לו מדוע הוא לא עשה את אותו עסק, **ופעמים** שמזדמן איזה עיסקה מיוחדת לחבירו שנראה כי ירויח הרבה ומצטער למה הוא לא מצא אותה, אך פיתאום רואה בהמשך שלא היה מוצלח וחבירו הפסיד, כל זה כדי ללמדנו כי הכל תלוי בשי"ת ולא בכוחו וחכמתו ועל ידי זה האדם יתפלל תמיד להשי"ת, ומוסיף החפץ חיים עה"ת שעל האדם לעשות את ההשתדלות כמו שהקב"ה אמר למשה דבר אל בני ישראל ויסעו וממילא נעשה הנס כך בפרנסתו של האדם אמנם עליו לעשות את ההשתדלות ואח"כ יעשה השם את הנס של הפרנסה.

מעשה שהיה בצפת:

מעשה היה סוחר כלי כסף בצפת בימי דור דעה שהיו בה חכמים וסופרים אשר עסקו למלאכתם בכדי ליהנות מיגיע כפם לבל יצטרכו לבריות, והנה נפטר אחד הצורפים הותיקים שהיה בעיר ובניו ירשו ירושה גדולה שנמצאה בחנותו אך אינם מבינים בדברי כסף והחליטו שצריכים למכור הכל אפילו בהנחה ובלבד שיתנו להם כסף מזומן להתחלק בירושה כי אינם יודעים לחלק בניהם את מוצרי הכסף, אכן חשבו ועשו הלכו אצל אותו צורף שהיה נאמן וישר והציעו לו את ירושתם, בא וראה והסכים לקנות מהם בהנחה גדולה ובלבד שיתן להם מזומן ורכש כמות גדולה של סחורה, אמנם רווח עצום יכול להיות מסחורה זו אך העיר צפת אינה גדולה ואין בה קונים רבים רק מידי פעם קונים לשמחות וכדומה ולכן התחרט במידת מה על העיסקה שעשה כיון שנתן את כל המזומנים שהיו בידו ולא נותר לו במה להתקיים ועברה עליהם תקופה קצת קשה, אך הנעשה אין להשיב ולאט לאט מקוה להתאושש, והנה דרכו בקודש של אותו צורף להשכים קום מארבע לפנות בוקר ללכת למקוה וללמוד לפני התפילה וגם ממשיך בלימודיו עד קרוב לחצות היום ואח"כ הולך לביתו לאכול ולאחר מכן פותח את החנות עד הערב, ומעולם לא היה מוכן לבטל מסדריו בעבודת השם ולימודו בשביל שום דבר, והנה באותה תקופה יום אחד עבר ברחוב ערבי זקן עם סוס ושאל על מקום החנות של הצורף הנ"ל, הילדים הראו לו אך כיון שזה היה עדיין בשעות הבוקר החנות הייתה סגורה, ולכן שאל היכן ביתו והראו לו הלך לביתו אך גם שם אינו נמצא כאשר אמרנו שדרכו בקודש לעסוק בתורה עד חצות, סיפר לאשת הצורף שהוא אינו מקומי רק נמצא בדרכו למצרים עם שיירה שחנתה כאן לכמה שעות והוא נצרך לכסף כמות גדולה ומוכן לשלם מחיר טוב, שמחה האשה והבינה שמהשמים זימנו להם כיצד לפטור את הבעיה שנוצרה להם ויוכלו למכור את כל מה שקנה במחיר טוב ולהרויח הרבה, הלכה לבית המדרש לדבר עם בעלה ושלחה לקרא לו, נבהל בעלה שמעולם לא הפריעה לו אשתו כי יודעת שאינו מוכן לבטל בשביל שום ממון שבעולם את תורתו ובודאי אם באה זה לפיקוח נפש, והלך אליה והיא סיפרה לו במה דברים אמורים ובודאי זו השגחה פרטית בעת מצוקתנו שלחו הקב"ה לעזור לנו, אך בעלה השיבה ריקם ואמר לה את יודעת שאיני מבטל לימודי עבור כל הון שבעולם ולכן אינו מוכן עד הצהריים, חזרה לביתה והשיבה את הגוי שאינו יכול לבא עד הצהריים, אך הגוי אמר לה

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

שלא יוכל להתעכב כי הוא תלוי בשיירה והם עוד מעט הולכים, הוסיף ואמר שהוא מוכן לשלם כפול מהמחיר ובלבד שיביא לו כעת, האשה התלהבה אך לא העיזה ללכת אלא שלחה את הנכד מרדכי דוד לודמיר לסבו שיעביר לו את הידיעה אולי יסכים, הלך הנכד אך הסבא השיב שאינו מוכן לבטל קביעות תורתו בשום אופן, חזר הנכד ותשובתו בידו שהסבא אינו מוכן, הגוי כאב לו מאוד הפטיר ואמר אני מוכן לשלם לו כפול עשר מהמחיר ונשבע על כך, האשה לא יכלה לעמוד בנפשה ואמרה באופן כזה בטוח בעלה יתרצה כי ביטולה זה קיומה ואם יבטל שעה הרי יוכל לסגור את החנות לחודשים וילמד עשרת מונים ולכן הלכה שוב אליו, קראה לו וסיפרה לו את הדבר והיא פשוט בכתה לפניו מדוע אינו מוכן הרי ביטולה זה קיומה ועת לעשות לה' הפרו תורתך, התעקש ואינו מוכן ביקשה ממנו לפחות תסביר לי מדוע אמר לה את לא תביני אך בכל זאת אמר לה שאם היה מת האם היית מבקשת שיקום רק לעשות העיסקה ויחזור למות בודאי שלו כך גם עכשיו, אבל אמרה לו כעת אתה חי ומדוע שלא תעשה אמר לה ידעתי שלא תביני אבל אין מה לעשות עד הצהריים, ואכן חזרה בפחי נפש והגוי כאב לו אך הלך כי אין לו ברירה להצטרף לשיירה, לאחר מכן חזר בעלה בצהריים אכל והלך לחנות כדרכו ולא הצטער על הפסד העיסקה כי ידע בטוח שאין הפסד בא ע"י לימוד תורה ומצות ובטוח שזה היה ניסיון עבורו ולכן שמח בחלקו, והנה בעודו יושב בחנות אחרי כמה שעות מגיע הגוי עם סוסו לחנות ואמר לו זה אתה שמתעקש על הלימוד ואינך מוכן לבטל בשביל עיסקה גדולה, אך דע לך שכבר התחלנו ללכת למצרים אך ראש הקבוצה קיבל כאב ראש גדול ולא יכול להמשיך את הדרך ולכן החליטו לחזור עד אשר ירגע ויבריא ראש הקבוצה ולכן חזרתי אליך, וכיון שאני נשבעתי לתת כפול עשר מהמחיר אני לא יחזור בי וישלם כמו שהבטחתי ולקח ממנו כמות גדולה של הסחורה וזכה לעושר רב, חזר לביתו להרגיע את אשתו שנעצבה מכל הדבר ושימחה אמר לה תראי שמלימוד תורה לא מפסידים הנה מה שמגיע לי הקב"ה מסדר כאב ראש לראש הקבוצה בשביל שאני יקבל את המגיע לי.

מעשה עם הגר"ח מצנז:

וכאשר האדם מתחזק באמונה וביטחון בשי"ת אינו חושש מחבירו שלוקח לו את הפרנסה על ידי שרואה שפתח עסק דומה קרוב אליו, כמסופר על בעל הדברי חיים מצנז זצ"ל שפעם היה אדם שהיה לו עסק ובא חבירו ופתח עסק דומה בסמוך אליו, הלך לבעל הדברי חיים להתלונן על שכנו, שאלו הרב האם לקח את הסוס שלו לנהר להשקותו מים, השיבו כן, אמר הרב ראית איך הסוס לפני ששותה מים קודם מערבב ברגליו את המים ומתערבבים עם עפר ורק אח"כ שותה, ולמה עושה כך הסוס? הסביר לו הרב כיון שהסוס כאשר בא לשותה רואה את הדמות שלו במים וחושב שיש עוד סוס שרוצה לשתות לו את המים ולכן מנסה לגרש אותו, וכאשר מערבב ברגליו את המים נעשו עכורים עם עפר כבר לא רואה את הדמות שלו ונרגע אז שותה, כך כל מי שמפחד מעסק חבירו דומה לאותו סוס. אבל המאמין שמח בחלקו ויודע שאף אחד לא יכול להזיק לו או למנוע את פרנסתו והצלחתו, אלא הכל תלוי במעשיו של האדם אם עושה רצון השם משפיע עליו שפע רב והצלחה מרובה, ובפרט סגולת המעשר את נכסיו שאמרו חז"ל עשר בשביל שתתעשר.

מעשה עם הבן איש חי:

ומסופר על הבן איש חי שפעם דרש על עניין סגולת המעשר שעל ידי זה זוכים לעושר, אחד השומעים התלהב מאוד וקיבל על עצמו לעשר ובאמת התעשר והצליח מאוד בעסקיו. **ופעם אחרת** דרש הבן איש חי על סגולת אדם שמכבד את אשתו ומרבה לקנות לה תכשיטים שזוכה לעושר, ושוב אחד השומעים התלהב מהדרשה וקיבל על עצמו לכבד את אשתו וגם זכה לעושר גדול, לימים נפגשו שני העשירים ואותו המעשר סיפר שבזכות דרשת הבא"ח זכה לעושר כי קיבל על עצמו לעשר, גם חברו אמר שגם הוא בזכות דרשת הבא"ח זכה לעושר אך דבר אחר והוא לכבד את אשתו ולקנות לה תכשיטים וכך עשה והצליח, הלך אותו שמעשר לבא"ח ושאל את כבוד הרב מדוע לא אמר לו גם את אותה סגולה הרי זו סגולה יותר טובה כיון שבמעשר הוא צריך לתת לאחרים ואילו המכבד את אשתו הכל נשאר אצלו, השיבו הבא"ח שעל שאלה זו כבר ענה תשובה דוד המלך בתהלים פרק מט (יז) אֶלְתִּירָא בְּיַעֲשֶׁר אִישׁ בְּיִצְרָהּ כְּבוֹד בֵּיתוֹ: (יח) כִּי לֹא בְמֹתוֹ יִקָּח הַכֹּל לֹא יִגְדֹּל אֶחָיו כְּבוֹדוֹ: והכוונה של דוד המלך אל תקנה באדם שמעשיר על ידי שמרבה כבוד ביתו היינו אשתו שמכבדה, כי את זה אינו לוקח איתו לעולם הבא, לעומת המעשר וזוכה על ידי זה לעושר מרויח שגם מה שנתן נשאר הזכויות לעולם הבא.

מוסר השכל:

עלה בידנו להבין ולהשכיל שחובתו של האדם להשריש בקרבו את האמונה והביטחון בקב"ה שהוא הזן ומפרנס לכל כדכתיב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון, וכל מעשיו של האדם הן רק ההשתדלות מחובת הקללה של חטא אדם הראשון אך אין מעלה ומוריד כל מעשיו של האדם כי הממעית לא החסיר והמרבה לא העדיף מאחר והכל תלוי בגזירת הבורא יתברך וכל הקשיים הן ניסיונות לאדם בהשגת פרנסתו הילך בדרכי השי"ת או יוותר על תורתו או תפילתו ומצותיו לצורך הפרנסה, שבה בעצם מראה כי אינו מאמין שהקב"ה הוא הזן ומפרנס לכל, כי איך יתכן שיעזור לקב"ה להשיג פרנסתו בדרכי איסור וויתור על התורה והמצוות נגד רצון השי"ת ויצליח היתכן, ולזאת חוק המרכולים היה צריך להתקבל בעם ישראל בשמחה ובששון, ולא כאותם טועים אשר מנצלים הדבר להסיט את הציבור בשביל לעשות הון פוליטי, ובטוחני שינחלו מפלה גדולה מפני פגיעת כבוד השבת, ולזאת החלש יאמר גיבור אני ואיזהו גיבור הכובש את יצרו וידע כי ככל שיקפיד לעשות רצון השי"ת תשרה הברכה וההצלחה במעשה ידיו, אף גם זאת יעשר כספו ועל ידי זה נזכה להתברך בברכת והרקותי לכם ברכה עד בלי די אמן ואמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך

בידידות ואהבה
מרדכי מלכא